

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра технології виробництва і переробки продукції тваринництва та
кінології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

2020р.

“ *Ю.М.* ”
Павленко Ю.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ОК 9 - Спеціальне собаківництво

Спеціальність 204 – Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва

Освітня програма: Кінологія

Факультет: Біолого-технологічний

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з *Спеціального собаківництва* для студентів за спеціальністю *204 - Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва*.

Розробник: Була Л.В., ст. викладач

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри *ТВіППТ та кінології*.
Протокол від "01" червня 2020 року № 10

Завідувач кафедри *ТВіППТ та кінології* (Павленко Ю.М.)

Погоджено:

Гарант освітньої програми (Павленко Ю.М.)

Декан факультету (Опара В.О.)
на якому викладається дисципліна

Декан факультету (Опара В.О.)
до якого належить кафедра

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Зареєстровано в електронній базі: дата: 2020 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <i>20 Аграрні науки та продовольство</i>	<i>Нормативна</i>	
Модулів – 2	Спеціальність: <i>204 - Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва</i>	Рік підготовки: 2020-2021-й	
Змістових модулів: 6		Курс	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: -		2м	2м
Загальна кількість годин – 120/90		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи студента – 5,3	Освітній ступінь: <i>магістр</i>	3-й	3-й
		Лекції	
		12 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		-	6 год.
		Лабораторні	
		24 год.	-
	Самостійна робота		
	84 год.	78 год.	
	Індивідуальні завдання: -		
	Вид контролю: <i>екзамен</i>		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання - 29/78 (36/84)

для заочної форми навчання - 10,22/95 (12/78)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: у процесі засвоєння програми з дисципліни студент повинен набути теоретичних знань і практичних умінь з методології та практики використання собак користувальних порід в різних галузях народного господарства держави.

Завдання: студент повинен уміти володіти різними методами щодо тактики використання собак у конкретній ситуації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: основні критерії відбору собак при вирішенні їх службового призначення. Напрями використання службових собак. Методику підготовки собак до використання у митній, конвойній та караульній службі. Використання собак у пастушеській службі. Напрямок використання собак та критеріальні вимоги до тварин при стихійних лихах, у собак помічників інвалідів та собак мисливських порід.

вміти: проводити техніку ідентифікації і оцінку слідів. Техніку використання собак у конкретній службі. Володіти навичками та вмінням використовувати собак користувальних порід в різних галузях господарства держави. Володіти різними методами щодо тактики використання собак у конкретній службі.

3. Програма навчальної дисципліни

(Затверджена: вченою радою СНАУ 26.12.2017р. протокол №6)

Змістовий модуль 1. Вступ. Тактика використання собак у пошукових службах. Техніка управління собакою. Тактика використання собак у піротехнічній службі.

Тема 1. Вступ. Тактика використання собак у пошукових службах. Техніка управління собакою. Тактика використання собак у піротехнічній службі. Задачі та значення службового собаківництва у народному господарстві, приватних та аматорських організаціях України. Класифікація та призначення користувальних порід собак. Основні критерії відбору собак при вирішенні їх службового призначення. Напрями використання пошукових собак. Основні навички й уміння собак пошукової служби. Одорологія. Трасологія й слідопитство. Порядок роботи з собакою при проробці слідів, пошуку злочинців та крадіжках. Вивчення правил і методики роботи при взятті, оцінці, консервації запахів, при роботі в одорологічних лабораторіях та запахотеках. Вимоги до інструктора собаки пошукової служби. Техніка управління собакою при пошуку злочинців, трупів, при ідентифікації запахів, при проробці слідів, розкритті крадіжок, угоні автотранспорту, при пошуку мінеральних копалин та втрачених речей. Порядок роботи з собакою при ідентифікації запахів. Вивчення техніки ідентифікації і оцінки слідів, їх формування та консервації. Техніка управління собакою при розкритті злочинів, пов'язаних з вбивствами та звалтуваннями людей. Основні помилки собаки та інструктора при використанні собак за різними

службовими призначеннями. Напрями використання собак у піротехнічній службі. Основні навички та уміння собак при пошуку вибухівки та легко запальних речовин, зброї та вибухівки у людей, обшуку транспорту, квартир й будівель на відкритій місцевості. Порядок роботи з собакою при пошуку зброї та набоїв. Основні навички спеціального собаки по пошуку зброї та вибухівки, методики їх дресирування. Порядок роботи з собакою при пошуку зброї та набоїв. Порядок привчання собаки до видів вибухівки, пороху та зброї.

Змістовий модуль 2. Тактика використання собак у митній службі.

Тема 2. Тактика використання собак у митній службі. Напрями використання собак у митній службі та прикордонних військах України. Техніка застосування собаки на пунктах митного пропуску людей, пасажирського автотранспорту, вантажного транспорту, при режимах нормальної роботи та у різних оперативних ситуаціях. Порядок роботи з собакою при пошуку вибухівки та легко запальних речовин. Порядок роботи з собакою при пошуку наркотичних речовин. Порядок роботи з собакою при пошуку наркотичних речовин.

Змістовий модуль 3. Техніка використання собак у пастушачій службі.

Тактика використання собак у конвойній та караульній службах.

Тема 3. Техніка використання собак у пастушачій службі. Тактика використання собак у конвойній та караульній службах. Напрями використання собак у аграрному секторі народного господарства. Основні навички собак при випасанні і охороні с.-г. тварин. Пастушача служба собак. Основні навички пастушого собаки та методики їх відпрацювання. Методику застосування пастуших собак для пастьби різних видів с.-г. тварин. Випробування собак у пастушачій службі. Напрями використання собак при конвої людей та вантажів, при охороні об'єктів народного господарства та приватної власності. Методика роботи із собакою під час караульної служби. Використання собак для охорони приватних осіб у системі сек'юреті.

Змістовий модуль 4. Техніка управління собакою при конвої вантажів, людей, мітингів, при охороні будівель і суб'єктів у самостійному режимі та разом із охоронцями, тактика використання собак при стихійних лихах та тактика використання собак-помічників інвалідів.

Тема 4. Техніка управління собакою при конвої вантажів, людей, мітингів, при охороні будівель і суб'єктів у самостійному режимі та разом із охоронцями та тактика використання собак при стихійних лихах та тактика використання собак-помічників інвалідів. Техніка управління собакою при конвої вантажів, людей, мітингів, при охороні будівель і суб'єктів у самостійному режимі та разом із охоронцями. Тактика використання собак при стихійних лихах. Основні навички собак при рятувальних службах. Техніка управління собакою на звалищах після землетрусів, терористичних актів, у пошукових експедиціях, гірських курортах та на пляжах. Порядок роботи з собакою на руйновищах у рятувальних службах. Порядок роботи з собакою на пляжах і водоймищах у рятувальних службах. Тактики використання собак-помічників інвалідів. Напрями використання собак для допомоги інвалідам. Критеріальні

вимоги до тварин. Методологія підготовки собак. Порядок підготовки і використання собак-поводирів сліпих. Техніка підготовки собак для хворих на епілепсію. Техніка підготовки собак для інвалідів з обмеженою рухливою здатністю. Використання собак у терапії.

Змістовий модуль 5. Тактика використання собак мисливських порід. Спортивне собаківництво.

Тема 5. Тактика використання собак мисливських порід. Спортивне собаківництво. Напрями використання. Вимоги до робочих здатностей. Основні навички борзих, гончих, лягавих, норних собак, лаек та спанієлів. Техніка управління мисливською собакою за її призначенням. Види змагань із собаками. Основні навички й уміння спортивних собак. Методи дресирування спортивних собак. Техніка підготовки спортивних собак. Організація змагань. Підготовка та участь у спортивних змаганнях собак.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	Усьо-го	у тому числі					усього	у тому числі					
л		п	лаб	інд	с.р.	л		и	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1. Тактика використання собак у пошуковій, піротехнічній та митній службах.													
Змістовий модуль 1. Вступ. Тактика використання собак у пошукових службах. Техніка управління собакою. Тактика використання собак у піротехнічній службі.													
Тема 1. Вступ. Тактика використання собак у пошукових службах. Техніка управління собакою. Тактика використання собак у піротехнічній службі.	30	4	-	10	-	16	21	2	4	-	-	15	
Разом за змістовим модулем 1	30	4	-	10	-	16	21	2	4	-	-	15	
Змістовий модуль 2. Тактика використання собак у митній службі.													
Тема 2. Тактика використання собак у митній службі.	21	2	-	2	-	17	17	2	-	-	-	15	

Разом за змістовим модулем 2	21	2	-	2	-	17	17	2	-	-	-	15	
Модуль 2. Використання собак у конвойній, караульній, пастушачій службі та при стихійних лихах.													
Змістовий модуль 3. Техніка використання собак у пастушачій службі. Тактика використання собак у конвойній та караульній службах.													
Тема 3. Техніка використання собак у пастушачій службі. Тактика використання собак у конвойній та караульній службах.	25	2	-	6	-	17	18	-	2	-	-	16	
Разом за змістовим модулем 3	25	2	-	6	-	17	18	-	2	-	-	16	
Змістовий модуль 4. Техніка управління при конвої вантажів, людей, мітингів, при охороні будівель і суб'єктів у самостійному режимі та разом із охоронцями.													
Тема 4. Техніка управління при конвої вантажів, людей, мітингів, при охороні будівель і суб'єктів у самостійному режимі та разом із охоронцями.	21	2	-	2	-	17	18	2	-	-	-	16	
Разом за змістовим модулем 5	21	2	-	2	-	17	18	2	-	-	-	16	
Змістовий модуль 5. Тактика використання собак мисливських порід. Спортивне собаківництво.													
Тема 5. Тактика використання собак мисливських порід. Спортивне собаківництво.	23	2	-	4	-	17	16	-	-	-	-	16	
Разом за змістовим модулем 5	23	2	-	4	-	17	16	-	-	-	-	16	
Всього годин	120	12	-	24	-	84	90	6	6	-	-	78	

**5. Теми та план лекційних занять
(денна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ. Тактика використання собак у пошукових службах. Техніка управління собакою. 1. Задачі та значення службового собаківництва у народному господарстві, приватних та аматорських організаціях України. 2. Класифікація та призначення користувальних порід собак. 3. Основні критерії відбору собак при вирішенні їх службового призначення. 4. Напрями використання пошукових собак. Основні навички й уміння собак пошукової служби. 5. Техніка управління собакою при пошуку злочинців, трупів, при ідентифікації запахів, при проробці слідів, розкритті крадіжок, угоні автотранспорту, при пошуку мінеральних копалин та втрачених речей.	2
2	Тема 2. Тактика використання собак у піротехнічній службі. 1. Напрями використання собак у піротехнічній службі. 2. Основні навички та уміння собак при пошуку вибухівки та легко запальних речовин, зброї та вибухівки у людей, обшуку транспорту, квартир й будівель на відкритій місцевості.	2
3	Тема 2. Тактика використання собак у митній службі. 1. Напрями використання собак у митній службі та прикордонних військах України. 2. Техніка застосування собаки на пунктах митного пропуску людей, пасажирського автотранспорту, вантажного транспорту, при режимах нормальної роботи та у різних оперативних ситуаціях.	2
4	Тема 3. Техніка використання собак у пастушачій службі. Тактика використання собак у конвойній та караульній службах. 1. Напрями використання собак у аграрному секторі народного господарства. 2. Основні навички собак при випасанні і охороні с.-г. тварин. 3. Напрями використання собак при конвої людей та вантажів, при охороні об'єктів народного господарства та приватної власності. 4. Випробування собак у пастушачій службі.	2
5	Тема 4. Техніка управління при конвої вантажів,	2

	людей, мітингів, при охороні будівель і суб'єктів у самотійному режимі та разом із охоронцями, тактика використання собак при стихійних лихах та тактика використання собак-помічників інвалідів. 1. Техніка управління при конвої вантажів, людей, мітингів, при охороні будівель і суб'єктів у самотійному режимі та разом із охоронцями. 2. Основні навички собак при рятувальних службах. 3. Напрями використання собак для допомоги інвалідам. 4. Критеріальні вимоги до тварин. 5. Методологія підготовки собак.	
6	Тема 5. Тактика використання собак мисливських порід. Спортивне собаківництво. 1. Напрями використання. 2. Вимоги до робочих здатностей. 3. Основні навички борзих, гончих, лягавих, норних собак, лаек та спанієлів. 4. Види змагань із собаками. 5. Основні навички й уміння спортивних собак. 6. Організація змагань.	2
	Разом	12

**6. Теми та план лекційних занять
(заочна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ. Тактика використання собак у пошукових службах. Техніка управління собакою. Тактика використання собак у піротехнічній службі. 1. Задачі та значення службового собаківництва у народному господарстві, приватних та аматорських організаціях України. 2. Класифікація та призначення користувальних порід собак. 3. Основні критерії відбору собак при вирішенні їх службового призначення. 4. Напрями використання пошукових собак. Основні навички й уміння собак пошукової служби. 5. Техніка управління собакою при пошуку злочинців, трупів, при ідентифікації запахів, при проробці слідів, розкритті крадіжок, угоні автотранспорту, при пошуку мінеральних копалин та втрачених речей. 6. Напрями використання собак у піротехнічній службі. 7. Основні навички та уміння собак при пошуку вибухівки та легко запальних речовин, зброї та вибухівки у людей, обшуку транспорту, квартир й	2

	будівель на відкритій місцевості.	
2	Тема 2. Тактика використання собак у митній службі. Тактика використання собак у пастушачій службі. Тактика використання собак у конвойній та караульній службах. 1. Напрями використання собак у митній службі та прикордонних військах України. 2. Техніка застосування собаки на пунктах митного пропуску людей, пасажирського автотранспорту, вантажного транспорту, при режимах нормальної роботи та у різних оперативних ситуаціях. 3. Напрями використання собак у аграрному секторі народного господарства. 4. Основні навички собак при випасанні і охороні с.-г. тварин. 5. Напрями використання собак при конвої людей та вантажів, при охороні об'єктів народного господарства та приватної власності. 6. Випробування собак у пастушачій службі.	2
3	Тема 3. Техніка управління при конвої вантажів, людей, мітингів, при охороні будівель і суб'єктів у самостійному режимі та разом із охоронцями, тактика використання собак при стихійних лихах та тактика використання собак-помічників інвалідів. 1. Техніка управління при конвої вантажів, людей, мітингів, при охороні будівель і суб'єктів у самостійному режимі та разом із охоронцями. 2. Основні навички собак при рятувальних службах. 3. Напрями використання собак для допомоги інвалідам. 4. Критеріальні вимоги до тварин. 5. Методологія підготовки собак.	2
	Разом	6

7. Теми лабораторних занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення правил і методики роботи при взятті, оцінці, консервації запахів, при роботі в одорологічних лабораторіях та запахотеках.	2
2	Вивчення техніки ідентифікації і оцінки слідів, їх формування та консервації.	2
3	Порядок роботи з собакою при ідентифікації запахів.	2
4	Порядок роботи з собакою при пошуку зброї та набоїв.	2
5	Порядок роботи з собакою при пошуку вибухівки та легко запальних речовин.	

6	Порядок роботи з собакою при пошуку наркотичних речовин.	2
7	Основні навички пастушого собаки та методики їх відпрацювання.	2
8	Методики застосування пастуших собак для пастьби різних видів с.-г. тварин.	2
9	Вивчення методики роботи із собакою під час караульної служби.	2
10	Техніка управління собакою на звалищах після землетрусів, терористичних актів, у пошукових експедиціях, гірських курортах та на пляжах.	2
11	Техніка управління мисливською собакою за її призначенням.	2
12	Підготовка та участь у спортивних змаганнях собак. Техніка підготовки спортивних собак.	2
	Разом	24

8. Теми лабораторних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення правил і методики роботи при взятті, оцінці, консервації запахів, при роботі в одорологічних лабораторіях та запахотеках. Вивчення техніки ідентифікації і оцінки слідів, їх формування та консервації. Порядок роботи з собакою при ідентифікації запахів.	2
2	Порядок роботи з собакою при пошуку зброї та набоїв. Порядок роботи з собакою при пошуку вибухівки та легко запальних речовин. Порядок роботи з собакою при пошуку наркотичних речовин.	2
3	Основні навички пастушого собаки та методики їх відпрацювання. Методики застосування пастуших собак для пастьби різних видів с.-г. тварин. Вивчення методики роботи із собакою під час караульної служби.	2
	Разом	6

9. Самостійна робота (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Тактика використання собак у пошукових службах. Техніка управління собакою. Тактика використання собак у ніротехнічній службі.	16
2	Тактика використання собак у митній службі.	17

3	Техніка використання собак у пастушачій службі. Тактика використання собак у конвойній та караульній службах.	17
4	Техніка управління при конвої вантажів, людей, мітингів, при охороні будівель і суб'єктів у самостійному режимі та разом із охоронцями, тактика використання собак при стихійних лихах та тактика використання собак-помічників інвалідів.	17
5	Тактика використання собак мисливських порід. Спортивне собаководство.	17
Разом		84

10. Самостійна робота (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Тактика використання собак у пошукових службах. Техніка управління собакою. Тактика використання собак у піротехнічній службі.	15
2	Тактика використання собак у митній службі.	15
3	Техніка використання собак у пастушачій службі. Тактика використання собак у конвойній та караульній службах.	16
4	Техніка управління при конвої вантажів, людей, мітингів, при охороні будівель і суб'єктів у самостійному режимі та разом із охоронцями, тактика використання собак при стихійних лихах та тактика використання собак-помічників інвалідів.	16
5	Тактика використання собак мисливських порід. Спортивне собаководство.	16
Разом		78

11. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. *Словесні*: розповідь, пояснення, лекція, інструктаж.

1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація.

1.3. *Практичні*: лабораторний метод, практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. *Аналітичний*.

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. *Проблемний* (проблемно-інформаційний)

3.3. *Дослідницький*

3.5. *Пояснювально-демонстративний*

4. **Активні методи навчання** - використання технічних засобів навчання, заняття на виробництві, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

5. **Інтерактивні технології навчання** - використання мультимедійних технологій.

12. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:
 - рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних заняттях;
 - активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
 - результати виконання та захисту лабораторних робіт;
 - самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
 - написання рефератів, есе, звітів;
 - результати тестування;

13. Розподіл балів, які отримують студенти (денна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота						СРС	Разом за модулі та СРС	Атестація	Підсумковий тест-екзамен	Сума
ЗМ1-8 балів	ЗМ2-8 балів	ЗМ3-8 балів	ЗМ4-8 балів	ЗМ5-8 балів						
T1	T2	T3	T4	T5	15	55	15	30	100	
8	8	8	8	8		(40+15)				

14. Розподіл балів, які отримують студенти (заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота						СРС	Разом за модулі та СРС	Підсумковий тест-екзамен	Сума
ЗМ1-8 балів	ЗМ2-8 балів	ЗМ3-8 балів	ЗМ4-8 балів	ЗМ5-8 балів					
T1	T2	T3	T4	T5	30	70	30	100	
8	8	8	8	8		(40+30)			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Рекомендована література

Базова

1. Арасланов Ф.С. и др. Дрессировка служебных собак. – Алма-Ата. Кайнар, 2007.
2. Зубко В.Н. и др.. Служебноесобаководство. – М. ДОСААФ, 2007.
3. Марков Н.А. Охотничьи собаки. – Ташкент: Мехнат, 2003.

Допоміжна

1. Сваровский В.И., Отт М., Вундерлих Г.М. Воспитание собак. – Калининград: Янтарный сказ, 2004.
2. Прапор К. Не рычите на собаку. – М.: 2007.
3. Дулина Г.И. и др. Правила и нормативы испытаний и соревнований собак служебных пород. – М.: 2006.
4. Мазовер А.П. Собака в сельском хозяйстве. – М.: Госиздат с.-х. литературы, 2007.
5. Пантюк А.В. и др.. Охотнику об охоте. – К.: Урожай, 2008.
6. Формазов А.Н. Спутник следопыта. – М.: Изд-во МГУ, 2009.